

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

## **ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ**

Методичні рекомендації  
до вивчення дисципліни для аспірантів  
спеціальності «Політологія»

Київ 2021

УДК 323

Укладачі: В.Л.Згурська, канд. політ. наук, доцент

Рецензент: І.О. Кресіна, докт. політ. наук, професор

Відповідальний за випуск Перегуда Є. В., д.п.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук, протокол №12 від 16 червня 2021 р.

Політична конфліктологія: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для аспірантів спеціальності «Політологія». Уклад. В.Л. Згурська. К. : КНУБА, 2021. 27 с.

Подано плани практичних занять, методичні рекомендації до практичних занять, тематику та рекомендації щодо написання індивідуальних завдань, есе, особливості політики щодо академічної доброчесності, щодо відвідування, питання підсумкового контролюю, список рекомендованої літератури.

Призначено для аспірантів спеціальності «Політологія».

## ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Плани семінарів та рекомендації з підготовки до практичних занять.....	7
4. Тематика індивідуальних завдань.....	12
5. Система оцінювання та вимоги.....	13
6. Література.....	17

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курс «Політична конфліктологія» спрямований на формування у аспірантів-політологів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо природи політичних конфліктів. Орієнтований на розкриття змісту, видів, динаміки розвитку, специфіки форм прояву політичних конфліктів у сучасному світі та в Україні, значення ролі переговорів у політичних конфліктах, набуття практичних навичок у їх розв'язанні, вироблення вмінь прогнозувати, аналізувати і контролювати конфліктну ситуацію.

Курс належить до вибіркових дисциплін. Викладається на 3-му семестрі після нормативних дисциплін загальної та професійної підготовки.

Структура даного видання складається з планів та рекомендацій з підготовки до практичних занять, списку рекомендованої літератури.

Важливе значення при вивченні дисципліни відводиться самостійній роботі аспірантів, зокрема виконанню індивідуального завдання, написанню есе. У цьому виданні наведений орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань. Перелік не є вичерпним. Аспіранти можуть запропонувати власні теми, зокрема, виходячи з інтересів своєї наукової роботи. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, це можна зробити у вигляді реферату. Вимоги до оформлення реферату: - обсяг – від 18 до 24 сторінок рукописного тексту; - реферат включає: план, відповідно до плану зміст, основні висновки та список літератури. Список літератури може складатися за алфавітом, за тематикою, або за порядком згадування літератури в тексті. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, зокрема, у вигляді презентації або форматної роботи. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Пререквізитами є набір знань, вмінь та навичок, отриманих під час курсів: «Філософія науки, техніки та архітектури»; «Іноземна мова».

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета курсу** – сформувати у аспірантів основи політико-конфліктологічного мислення, ознайомити з основними теоріями, які пояснюють виникнення і врегулювання політичних конфліктів, виробити і розвинути у аспірантів здатності і навички дослідницької діяльності, усвідомлення впливу політичних конфліктів на сферу будівництва та архітектури.

**Завдання** – осягнення суті і наукових основ політичної конфліктології, її науково-методологічного інструментарію, понять і категорій, соціальної зумовленості її динаміки, характерних особливостей стадій та варіативності впливу на суспільні відносини, механізмів регулювання політичних конфліктів, зв'язку політичної конфліктології із сферою будівництва та архітектури, впливу політичних конфліктів на розвиток будівельної сфери у країні.

Результати навчання.

На основі вивчення дисципліни аспірант набуде таких компетентностей:

**а) інтегральну:**

Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та/або професійної практики;

**б) загальні:**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК10. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

**в) спеціальні (фахові і наукові):**

ФК01. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК02. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ФК03. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК04. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ФК05. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

ФК06. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу;

ФК08. Знання та комплексне розуміння сучасних теорій регіонального управління та місцевого самоврядування, комплексне розуміння закономірностей та особливостей формування та реалізації влади на регіональному та місцевому рівнях, в тому числі у сфері розвитку будівельного комплексу та містобудування.

ФК09. Комплексне розуміння теорій символічної політики, специфіки розвитку медіатехнологій, ролі архітектури в реалізації влади та політики.

### **За результатами навчання аспірант зможе:**

ПР02. Оволодіння робочими навичками ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і дотриманням етичних міркувань.

ПР03. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПР04. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну добросовісність, повагу різноманітності та мультикультурності.

ПР06. Комплексно розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ПР09. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичної поведінки.

ПР11. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ПР12. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

ПР13. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.

ПР15. Комплексно розуміти та застосовувати політологічні теорії до аналізу проблем регіонального та місцевого розвитку, будівництва та містобудування, вміти запропонувати шляхи їх розв'язання.

### **3. ПЛАНИ СЕМІНАРІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

#### **МОДУЛЬ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІТИЧНОЇ КОНФЛІКТОЛОГІЇ.**

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОНФЛІКТОЛОГІЇ.**

##### **Тема 1. Політична конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. (2 год.)**

###### План

1. Об'єкт та предмет політичної конфліктології.
2. Функції конфліктології.
3. Основні конфліктологічні концепції у світовій політичній науці.
4. Розвиток вітчизняної конфліктології.

###### Контрольні питання та практичні завдання

Охарактеризуйте об'єкт та предмет політичної конфліктології.

Проаналізуйте міждисциплінарні зв'язки між політичною конфліктологією та іншими напрямками соціально-гуманітарного знання.

Створіть таблицю етапів розвитку світової конфліктології.

Проаналізуйте основні досягнення української політичної конфліктології

Література (згідно з позицією у загальному списку): 1, 5, 6, 8, 11, 13, 16, 18, 20, 21, 23, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 37, 48, 62, 64, 66, 73, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91.

##### **Тема 2. Поняття політичного конфлікту. (4 год.)**

###### План

1. Ознаки політичного конфлікту.
2. Структура конфлікту: предмет, суб'єкти, просторові та часові характеристики.
3. Функції політичного конфлікту.
4. Типологія політичних конфліктів.

### Контрольні питання та практичні завдання

Чим поняття політичного конфлікту відрізняється від поняття політичної суперечності? Якими є умови перетворення політичної суперечності на політичний конфлікт?

Що означає вислів «позитивні функції політичного конфлікту»?

Проаналізуйте поняття кордонів конфлікту?

Надайте типологію політичних конфліктів за різними критеріями.

Література (згідно з позицією у загальному списку): 4, 6, 7, 8, 13, 21, 27, 29, 31, 39, 44, 54, 58, 65, 66, 75, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 94.

### **Тема 3. Процесуальний вимір політичних конфліктів.**

(4 год.)

#### План

1. Стадіальний вимір політичних конфліктів.
2. Моделі поведінки в умовах конфліктів.
3. Медіатизація політичних конфліктів.
4. Управління конфліктами. Конфліктологічні процедури.

### Контрольні питання та практичні завдання

Проаналізуйте основні стадії конфліктів.

Що означає поняття післяконфліктної стадії конфлікту? Наведіть приклади такої стадії у відомих внутрішньополітичних та міжнародних конфліктах.

Охарактеризуйте основні стратегії поведінки в політичних конфліктах та умови вибору кожної з них.

Як впливає на особливості протікання конфліктів явище їх медіатизації?

Що означає поняття управління політичними конфліктами? Чим воно відрізняється від поняття урегулювання конфлікту?

Література (згідно з позицією у загальному списку): 3, 8, 12, 14, 20, 21, 23, 28, 29, 31, 37, 39, 41, 42, 47, 49, 50, 52, 55, 57, 60, 65, 69, 70, 71, 76, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 93.

## **МОДУЛЬ II. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНІ ТА МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ**

#### **Тема 4. Внутрішньополітичні конфлікти: суб'єктивний та об'єктивний виміри. (4 год.)**

##### План

1. Механізми трансформації соціальних суперечностей у політичні конфлікти. Міжелітні, міжпартійні конфлікти.
2. Урядові та парламентські конфлікти та кризи: прояви та шляхи подолання.
3. Конфлікти у відносинах між органами державної влади: причини, наслідки, подолання.
4. Системні політичні кризи та революції.
5. Терористична діяльність.

##### Контрольні питання та практичні завдання.

Яким чином соціальні суперечності трансформуються в політичні конфлікти?

Проаналізуйте основні парламентські кризи в історії Німеччини II пол. XX – початку XXI ст.

Що означає поняття системної політичної кризи? Які існують шляхи їх подолання?

Яка основна ознака політичної революції?

Охарактеризуйте основні стадії політичної революції?

Яких Ви знаєте основних акторів світового тероризму?

Які цілі можуть переслідувати агенти тероризму?

Напишіть есе на тему «Сучасний стан розвитку тероризму та перспективи його подолання».

Література (згідно з позицією у загальному списку): 2, 10, 15, 16, 34, 40, 44, 46, 56, 57, 59, 67, 71, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 95, 96.

#### **Тема 5. Міжнародні політичні конфлікти. (4 год.)**

##### План

1. Регіональні політичні конфлікти сучасності.
2. Війна як найгостріший політичний конфлікт.
3. Гібридна війна.
4. Механізми подолання міжнародних конфліктів.

#### Контрольні питання та практичні завдання

Охарактеризуйте стан та перспективи розвитку основних сучасних регіональних міжнародних конфліктів.

Що означає поняття поколінь війн? Проаналізуйте особливості сучасного покоління.

Що означає поняття гібридної війни? Що відрізняє її від попередніх поколінь воєн?

Якими існують інституційні механізми подолання міжнародних конфліктів? Чи достатньо їх для попередження воєн?

Якими Ви бачите перспективи розвитку міжнародної системи безпеки?

Література (згідно з позицією у загальному списку): 34, 35, 38, 53, 61, 80, 82, 85, 86, 88, 89, 90, 92, 93.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ В УКРАЇНІ.**

### **Тема 6. Внутрішньо- та зовнішньополітичні конфлікти в Україні. (4 год.)**

#### План

1. Основні соціальні суперечності у роки незалежності та механізми їх трансформації в конфлікти.
2. Політичні революції епохи незалежності. Помаранчева Революція та Революція Гідності.
3. Війна на Сході України.

#### Контрольні питання та практичні завдання

Охарактеризуйте еволюцію основних ліній соціальних суперечностей в незалежній Україні. Який їх зв'язок з політичними конфліктами?

Створіть хронологічну таблицю основних парламентських криз в історії незалежної України.

Проаналізуйте основні етапи розвитку відносин між інститутами парламентаризму та глави держави.

Охарактеризуйте основні рушійні сили та політичних акторів Помаранчевої Революції та Революції Гідності.

Яким є співвідношення між внутрішньо- та зовнішньополітичними аспектами війни на Сході України?

Література (згідно з позицією у загальному списку): 7, 17, 19, 22, 24, 34, 43, 45, 49, 50, 51, 59, 61, 63, 64, 72, 74, 77, 78, 79, 80, 82, 88, 89, 90, 92.

### **МОДУЛЬ 3. ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА МІСТОБУДУВАННЯ.**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. БУДІВНИЦТВО ТА МІСТОБУДУВАННЯ ЯК ПРОСТІР ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ.**

#### **Тема 7. Політичні конфлікти навколо процесів забудови та містопланування. (4 год.)**

##### План

1. Соціальні передумови конфліктів навколо забудови.
2. Конфлікти у сфері архітектурно-будівельного контролю.
3. Політичний вираз конфліктів у сфері забудови.
4. Перспективи подолання конфліктів навколо питань формування міських просторів.

##### Контрольні питання та практичні завдання

В чому полягає соціальна функція будівельного комплексу? Охарактеризуйте палітру соціальних груп – стейкхолдерів в процесу забудови?

Проаналізуйте стан законодавства, який регламентує процес містопланування та містобудування.

Як трансформуються соціальні інтереси в позиції політичних акторів?

Чи впливають соціальні суперечності на виникнення політичних конфліктів? Наведіть приклади. Якими є перспективи їх подолання?

Література (згідно з позицією у загальному списку): 9, 25, 68, 89.

#### 4. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Природа, структура та класифікація конфліктів.
2. Основні конфліктологічні концепції.
3. Типологія конфлікту :проблема дослідження.
4. Форми прояву та динаміка політичного конфлікту.
5. Політичні конфлікти та кризи.
6. "Теорія конфлікту" як альтернатива "теорії порядку".
7. Психологічна концепція політичних конфліктів.
8. Типологія поведінки в конфлікті К. Томаса – Р. Кілмена.
9. Роль профілактики конфліктів у сучасному менеджменті.
10. Причини виникнення і фактори розвитку етнополітичних конфліктів, їх динаміка та типи.
11. Роль етнополітичних конфліктів у сучасному світі.
12. Соціальні спільноти та інститути у конфліктах та суспільних кризах: позиції та мотивації.
13. Сепаратизм: джерела, форми, механізми подолання.
14. Поняття "ескалація конфлікту", основні характеристики.
15. Внутрішньополітичні збройні конфлікти.
16. Конфлікти в організаціях та сфері управління.
17. Концепції регіональних, глобальних і геополітичних конфліктів.
18. Міжнародний конфлікт: поняття, структура і типології.
19. Війна як форма політичного конфлікту.
20. Управління політичними конфліктами.
21. Конфлікти: вирішення та попередження.
22. Стили ведення переговорів в політичному конфлікті.
23. Тероризм як форма політичного конфлікту.
24. Цивілізаційні конфлікти за С. Гантінгтоном.
25. Роль ООН у вирішенні політичних конфліктів.
26. Новітні тенденції конфліктологічних досліджень.
27. Основні ідеологічні конфлікти в сучасній Україні.
28. Основні соціальні конфлікти в сучасній Україні.

## **5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ**

### **Політика щодо академічної доброчесності**

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій аспірантів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

### **Політика щодо відвідування**

1. Аспірант, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Аспірант, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Аспірант, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати есе, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

### **Методи контролю**

Основні форми участі аспірантів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю, - це: виступ на семінарських заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог). Кожна тема курсу, що винесена на лекційні і семінарські заняття відпрацьовується аспірантами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять,

виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності аспірантів за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Відповідно до робочої програми оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру - 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- семінарські завдання 30% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- модульний: тестовий (заліковий) – 40 % семестрової оцінки.

#### **Розподіл балів, які отримують аспіранти**

Поточне оцінювання та самостійна робота				Інд. завд.	Сума
М1	М2		М3		
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4		
20	20	20	10	30	100

#### **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	<b>A</b>	Зараховано
82-89	<b>B</b>	
74-81	<b>C</b>	
64-73	<b>D</b>	
60-63	<b>E</b>	
35-59	<b>FX</b>	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	<b>F</b>	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

#### **Умови допуску до підсумкового контролю**

Аспіранту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Аспірант, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Аспірант має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до аспірантів на початку вивчення дисципліни.

## **ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ**

1. Предмет, структура, методи політичної конфліктології.
2. Поняття політичного конфлікту, його сутність та функції.
3. Суб'єкт та об'єкт політичного конфлікту.
4. Джерела та умови виникнення політичного конфлікту.
5. Динаміка розвитку політичного конфлікту.
6. Проблема політичних конфліктів у зарубіжній конфліктології.
7. Проблема політичних конфліктів в українській конфліктології.
8. Методологічні основи дослідження політичних конфліктів.
9. Позитивні та негативні функції політичних конфліктів.
10. Класифікація політичних конфліктів
11. Соціальні та політичні конфлікти.
12. Міжнаціональні та міжетнічні конфлікти.
13. Особливості та умови прогнозування політичних конфліктів.
14. Поняття системного політичного конфлікту.
15. Технології попередження політичних конфліктів.
16. Стадії розвитку політичного конфлікту.
17. Етапи врегулювання політичного конфлікту.
18. Медіатизація політичних конфліктів.
19. Суспільно-політичні конфлікти в умовах трансформації українського суспільства.
20. Політична стабільність і конфлікт.
21. Ідеологічні аспекти політичних конфліктів.
22. Конфлікт як інструмент політики.
23. Внутрішні та міжнародні конфлікти.
24. Конфлікти цінностей, інтересів та політичних культур.
25. Проблема легітимності в політичному конфлікті.
26. Політична криза: основні типи, характеристика.

27. Політична влада як предмет конфлікту.
28. Конфлікт і консенсус в українській політиці.
29. Переговори як метод розв'язання політичного конфлікту(структура,стратегії,функції).
30. Правові методи врегулювання політичних конфліктів.
31. Особливості збройних конфліктів у сучасному світі.
32. Шляхи подолання політичних конфліктів.

## 6. ЛІТЕРАТУРА

1. Арендт Х. О революції. М.: Изд-во «Європа», 2011. 464 с. URL: [http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2014/12/%D0%B0%D1%80%D0%B5\\_1.pdf](http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2014/12/%D0%B0%D1%80%D0%B5_1.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
2. Бабкіна О.В., Булда О.А. Порівняльний аналіз політичних протестів в Україні та Бельгії. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Політичні науки.* 2016. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn\\_2016\\_1\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2016_1_18) (дата звернення: 01.05.2019).
3. Багінський А.В. Заходи держави в постконфліктному суспільстві, *Вісник НГУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* Випуск 1(41) 2019 С. 17-20. URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2019/1/4.pdf> (дата звернення: 01.05.2019).
4. Балацька О. Політичне насилля в сучасному світі: культурно-цивілізаційний вимір. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії.* 2017. Вип. 10. С. 115-121. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
5. Бевз Т.А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців: монографія. Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І.Ф.Кураса. К.: ІПіЕНД, 2012. 176 с. URL: [http://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/fenomen-revolution\\_151.pdf](http://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/fenomen-revolution_151.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
6. Бевзенко Л. Ход революцій. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2006/04/11/3092542/> (дата звернення: 01.05.2019).
7. Белгасем М.А. Структурні характеристики громадянського протесту в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії.* 2016. Вип. 8. С. 200-209. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu\\_fps\\_2016\\_8\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2016_8_28) (дата звернення: 01.05.2019).
8. Васильєв Г.Ю., Герасіна Л.М., Осіпова Н.П., Панов М.І., Розенфельд Ю.М. Конфліктологія. Х.: Право, 2002. 256 с.
9. Вербицький І. «Право на місто»: як громада має брати участь у міському плануванні. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/pravo-na-m%D1%96sto-yak-gromada-maye-braty-uchast-u-m%D1%96skomu-planuvann%D1%96> (дата звернення: 01.05.2019).
10. Гарет Д. Перехід у Східній Європі. URL: <https://commons.com.ua/uk/perehid-u-shidnij-yevropi/> (дата звернення: 01.05.2019).

11. Гарр Т.Р. Почему люди бунтуют. СПб: Питер, 2005. 461 с. URL: [http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2015/09/%D1%82%D0%B5%D0%B4\\_1.pdf](http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2015/09/%D1%82%D0%B5%D0%B4_1.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
12. Гиря Г. Нові форми революцій в сучасному глобалізованому світі: суть та особливості вияву. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 5. С. 164–170. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/2762> (дата звернення: 01.05.2019).
13. Гиря Г. Сутність політичних революцій: концептуальні підходи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 4. С. 240-246.
14. Голдстоун Д. К теории революции четвертого поколения. *Логос*. 2006. №5(56). С. 58–103. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/expertize/1703> (дата звернення: 01.05.2019).
15. Грубов В.М. Терористичний інтернаціонал у дії: залаштунки великої політики. *Політологічний вісник. Зб-к наук. праць*. — К. : ВадеКс, 2014. Вип. 74. С. 415-423. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
16. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы. Пер. с нем. Л.Ю.Пантиной. М. : «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2002. 288 с. URL: [http://sbiblio.com/biblio/archive/darendorf\\_sov/00.aspx](http://sbiblio.com/biblio/archive/darendorf_sov/00.aspx) (дата звернення: 01.05.2019).
17. Данильян О. Г. Місце та функції конфліктів у трансформаційний період розвитку суспільства. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 2 (21). С. 5– 12. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuua\\_2014\\_2\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuua_2014_2_3). (дата звернення: 01.05.2019).
18. Дарендорф Р. Общество и свобода. *Філософія політики: хрестоматія* : у 4 т. Авт.-упоряд. В. П. Андрущенко (кер.) та ін. К. : Знання України, 2003. Т. 3. С. 24–31.
19. Декларація «Про боротьбу за звільнення України». *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №15. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1139-18> (дата звернення: 01.05.2019).
20. Денисенко В. М., Климончук В.Й. Аксіологія динаміки політичних процесів. Львів: Простір-М, 2005. 245 с.
21. Дмитриев А., Кудрявцев В., Кудрявцев С. Введение в общую теорию конфликтов. М.: РАН, Центр конфликтологических исследований, 1993. Ч.1. 212 с.

22. Додонов Р. Криза, війна чи конфлікт – як коректно називати події на Сході України? *Український інститут стратегій, глобального розвитку і адаптації*. 28 жовтня 2015 р. URL: <http://uisgda.com/analituka/1181-kryza-viynachi-konflikt-yak-korektno-nazivati-podiyina-shodi-ukrayini/> (дата звернення: 01.05.2019).
23. Дойч М. Разрешение конфликта (Конструктивные и деструктивные процессы). *Социально-политический журнал*. 1997. №1. С. 202-212. URL: [http://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Psihol/Konflikt/05.php](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Konflikt/05.php) (дата звернення: 01.05.2019).
24. Донбас і Крим: ціна повернення : монографія. За заг. ред. В. Горбуліна, О. Власюка, Е. Лібанової, О. Ляшенко. К. : НІСД, 2015. 474 с. URL: [https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-12/Razom\\_kRym\\_donbas-4ab2b.pdf](https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-12/Razom_kRym_donbas-4ab2b.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
25. Дутчак О., Іщенко В. «Право на місто», або точкові протести проти точкових забудов? *Спільне*. 2010. №2. С. 102-117. URL: <https://commons.com.ua/uk/pravo-na-misto-abo-tochkovi-protesti/> (дата звернення: 01.05.2019).
26. Жекало Г. І. Теоретичні аспекти вивчення політичних конфліктів. *Вісник Дніпропетровського університету (Серія: Філософія. Соціологія. Політологія) : зб. наук. праць*. Д. : Видавництво «Іновація», 2015. № 1 (23). С. 54–62. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp\\_2015\\_1\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_1_10) (дата звернення: 01.05.2019).
27. Згурська В. Інституціоналізація як необхідний елемент розвитку суспільних рухів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 66. С. 307–314. URL: [http://nbuv.gov.ua/jpdf/dip\\_2014\\_66\\_38.pdf](http://nbuv.gov.ua/jpdf/dip_2014_66_38.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
28. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта. М.: Аспект-Пресс, 1996. 317 с.
29. Зеркин Д. Основы конфликтологии: курс лекций. Ростов-н/Д : Феникс, 1998. 480 с. URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000904/st000.shtml> (дата звернення: 01.05.2019).
30. Зиммель Г. Избранные работы. Пер. с нем. А. Жаровський. К. Ника-Центр, 2006. 440 с.
31. Зінчина О.Б. Конфліктологія : навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1075853/> (дата звернення: 01.05.2019).
32. Іщенко І.В. Дихотомія «згода-конфліктність» як вимір нестабільності політичних інститутів і суспільства. *Політологічний вісник. Зб-к наук. праць*. К.: ВадеКс, 2014. Вип. 74. С. 365-374. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

bin/irbis\_nbuв/cgiirbis\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\_meta&C21COM=S&2\_S21P03=FILA=&2\_S21STR=Pv\_2014\_74\_36 (дата звернення: 01.05.2019).

33. Казаков В. Концепция нового социального конфликта Алена Турена. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2008. №3. С. 151-168. URL: [http://ecsocman.hse.ru/data/2010/05/20/1214101954/09\\_Kazakov.pdf](http://ecsocman.hse.ru/data/2010/05/20/1214101954/09_Kazakov.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).

34. Карпович О.Г., Манойло А.В. Цветные революции: теория и практика демонтажа современных политических режимов: моногр. М.: Юнити-Дана, 2015. 111 с. URL: <http://fondedin.ru/biblioteka/knigi/194-cvetnyue-revoljucii.html> (дата звернення: 01.05.2019).

35. Клаузевиц К. О войне. Пер. с нем. А. Рачинского. М. : Издательская корпорация «Логос», 1998. 448 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/256628/> (дата звернення: 01.05.2019).

36. Ковалев В.А. Теория революции П.А. Сорокина и российский политический процесс. Политэкс. 2009. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/teoriya-revoljutsii-p-a-sorokina-i-rossiyskiy-politicheskij-protsess> (дата звернення: 01.05.2019).

37. Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 5. С. 133–143. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/2759> (дата звернення: 01.05.2019).

38. Конвенція «Определение агрессии»: утв. резолюцией XXIX Генеральной Ассамблеи ООН от 14 декабря 1974 г. URL: [www.un.org/ru/documents/decl\\_conv/conventions/aggression.shtml](http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/aggression.shtml) (дата звернення: 01.05.2019).

39. Конфліктологія: Навчальний посібник. За ред. М. П. Гетьманчука, П. П. Ткачука, Я. Турчин. Львів: ЛІСВ, 2007. 326 с.

40. Корнієнко В.О., Денисюк С.Г. «Терористичний сепаратизм» в сучасній Україні: спроба теоретико-прикладного аналізу. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 93. С. 342-345. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya\\_2015\\_93\\_85](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_93_85) (дата звернення: 01.05.2019).

41. Короход Я. Дж. Інформаційно-психологічні війни – зброя XXI століття. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 299-307.

42. Косенюк Ю.І. Врегулювання конфліктів інтересів в партнерстві бізнесу і держави. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. №8. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=992> (дата звернення: 01.05.2019).

43. Котигоренко В. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. К. : Світогляд, 2004. 722 с.

44. Кочубей Л.О. Класифікація політичних криз та їх основні ознаки. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер. Політичні науки*. 2018. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=vdonnupn\\_2018\\_3\\_3](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vdonnupn_2018_3_3) (дата звернення: 01.05.2019).

45. Кочубей Л.О. Політична конкуренція та суспільна конфронтація в Україні: причини, прояви, каталізатори. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер. Політичні науки*. 2017. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn\\_2017\\_2\\_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2017_2_13). (дата звернення: 01.05.2019).

46. Кто такие «желтые жилеты», протестующие во Франции. URL: <https://bin.ua/news/foreign/world/227804-kto-takie-zheltye-zhiletu-protestuyushhie-vo.html> (дата звернення: 01.05.2019).

47. Курбатов С. Пал Тамаш: «Казкові образи й сьогодні діють безвідмовно, треба тільки вміло ними керувати». *Дзеркало тижня*. 2006. №4 (4 лютого). С. 21.

48. Кучеренко И.В. Рэндалл Коллинз о виртуализации конфликта в повседневной жизни. *Философские проблемы информационных технологий и киберпространства*. 2013. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rendall-kollinz-o-virtualizatsii-konflikta-v-povsednevnoy-zhizni> (дата звернення: 01.05.2019).

49. Маерчик М., Плахотник О. Феноменология «фемен»: методологические контroversии. *«Socioпростір: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи»*. 2012. №3. С. 24-29. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

50. Манойло А.В. Цветные революции и технологии демонтажа политических режимов. *Мировая политика*. 2015. №1. С. 1-19. URL: [https://nbpublish.com/library\\_read\\_article.php?id=12614](https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=12614) (дата звернення: 01.05.2019).

51. Мацієвський Ю. «Помаранчева революція» крізь призму міждисциплінарних соціальних досліджень. *Політичний менеджмент*. 2005. №6(15). С. 7-22. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8878/2-matsievskiy.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.05.2019).

52. Машарский З.В. Интернет как фактор социальных протестов в XXI в. (психологический аспект). *Современная наука*. 2015. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/internet-kak-faktor-sotsialnyh-protestov-v-xxi-v-psihologicheskii-aspekt> (дата звернення: 01.05.2019).

53. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Будапешт, 05.12.1994 р., №998\_158. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998\\_158](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_158) (дата звернення: 01.05.2019).

54. Наумкіна С. М., Кравець С.Г. Сучасні «західні» та «східні» революції: класична складова і особливості здійснення. Актуальні проблеми політики. 2015. Вип. 56. С. 173–181. URL: [http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3050/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%bc%d0%ba%d1%96%d0%bd%d0%b0%20APP\\_56-21.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3050/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%bc%d0%ba%d1%96%d0%bd%d0%b0%20APP_56-21.pdf?sequence=1&isAllowed=y) (дата звернення: 01.05.2019).

55. Наумкіна С.М., Груєва О.В. Політичний гепенінг у системі акціоністських форм політичної активності. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Політичні науки*. 2016. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

56. Побочий І.А. Політичний тероризм як різновид насильницьких форм політичної боротьби. *Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць*. Гол. ред. В.М. Вашкевич. К.: ПП “Видавництво “Гілея”, 2014. Вип. 88 (9). С. 332-336. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya\\_2014\\_88\\_82](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_88_82) (дата звернення: 01.05.2019).

57. Пояркова Т.К. «Мегатренди» – методологія дослідження кризового процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2010. Вип. 4. С. 49-54. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=Nchnpu\\_022\\_2010\\_4\\_11](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nchnpu_022_2010_4_11) (дата звернення: 01.05.2019).

58. Пробийголова Н. Міфологізація масової свідомості під час політичної кризи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 4. С. 89–97. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=Vlu\\_fps\\_2014\\_4\\_12](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vlu_fps_2014_4_12) (дата звернення: 01.05.2019).

59. Романюк О. Посткомуністичні революції. *Політичний менеджмент*. 2005. №4(13). С.16-28. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe\\_2005\\_4\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2005_4_4) (дата звернення: 01.05.2019).

60. Савченко І.А. Политический протест в современном обществе: технологический подход. *Теория и практика общественного*

*развития*. 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/politicheskiy-protest-v-sovremennom-obschestve-tehnologicheskiiy-podhod> (дата звернення: 01.05.2019).

61. Світова гібридна війна: український фронт : монографія. За заг. ред. В.П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/87961/mod\\_resource/content/1/В.Горбулін.Світова\\_гібридна\\_війна\\_український\\_фронт.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/87961/mod_resource/content/1/В.Горбулін.Світова_гібридна_війна_український_фронт.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).

62. Сорокин П.А. Социология революции. М.: «Территория будущего»; Росспэн, 2005. 768 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

63. Социологи выяснили главную причину возможных протестов в Украине. URL: <https://www.unian.net/society/10260948-sociologi-vuyasnili-glavnuyu-prichinu-vozmozhnyh-protestov-v-ukraine.html> (дата звернення: 01.05.2019).

64. Стряпко І. Аналіз революцій в Україні на основі теорії Дж. Девіса *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2014 Вип. 9 С. 149-155. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/009-23.pdf> (дата звернення: 01.05.2019).

65. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник. Рівне : Перспектива, 2007. 389 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

66. Травлос Т.С. Основні політологічні теорії дослідження феномену «революція». *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55 С 146-154. URL: [http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3234/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D1%81%20APP\\_55-17.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3234/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D1%81%20APP_55-17.pdf?sequence=1&isAllowed=y) (дата звернення: 01.05.2019).

67. Тугал Д. Невловимий протест: суперечливе постановня політики середнього класу. URL: <https://commons.com.ua/uk/postannya-politiki-serednogo-klasu/> (дата звернення: 01.05.2019).

68. Федорченко М. Конфлікти навколо будівництва свідчать про кризу моделі управління містобудівним процесом. URL: <https://press.unian.ua/press/972272-konflikti-navkolo-budivnitstva-svidchat-pro-krizu-modeli-upravlinnya-mistobudivnim-protsesom-ekspert.html> (дата звернення: 01.05.2019).

69. Хома Н. Політичний перформанс як акціоністська форма протесту. *Політикус* 2015. Вип. 2С.79-83. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit\\_2015\\_2\\_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2015_2_19) (дата звернення: 01.05.2019).

70. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. пос. К. : Кондор. 2004. 172 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
71. Ченовет Е., Стефан М.Дж. Чому ненасильницький спротив ефективний: Стратегічна логіка громадянського конфлікту. Пер. з англ. Сергія Гіріка. Київ: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2014. 304 с.
72. Шведа Ю. «Революція Гідності» в контексті загальної теорії соціальних революцій. *Агора*. 2014. Вип. 13. С. 5-14. URL: [https://cathedra.io.ua/s627660/yuriy\\_shveda.\\_revolyuciya\\_gidnosti\\_v\\_konteksti\\_zagalnoe\\_teorie\\_socialnih\\_revolyuciy](https://cathedra.io.ua/s627660/yuriy_shveda._revolyuciya_gidnosti_v_konteksti_zagalnoe_teorie_socialnih_revolyuciy) (дата звернення: 01.05.2019).
73. Штомпка П. Социология социальных изменений. М.: Аспект Пресс, 1996. 418 с. URL: [http://www.gumer.info/bibliotek\\_Buks/Psihol/belin/16.php](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/belin/16.php) (дата звернення: 01.05.2019).
74. Якушик В. Українська революція 2004–2005. Спроба теоретичного аналізу. *Політичний менеджмент*. 2006. №2(17). С. 19-36. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8715/02-Iakyshun.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.05.2019).
75. Bergh of Glossary on Conflict Transformation : 20 notions for theory and practice, Berlin: Berghof Foundation, 2012. URL: [http://www.berghoffoundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Books/Book\\_Glossary\\_Chapters\\_en/glossary\\_2012\\_complete.pdf](http://www.berghoffoundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Books/Book_Glossary_Chapters_en/glossary_2012_complete.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
76. Galtung J. Conflict transformation by peaceful means (The transcend method). United Nations, 2000. URL: [https://www.transcend.org/pctrcluj2004/TRANSCEND\\_manual.pdf](https://www.transcend.org/pctrcluj2004/TRANSCEND_manual.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
77. Khmelko I., Pereguda Y. An Anatomy of Mass Protests : The Orange Revolution and Euromaydan Compared. *Communist and Post-Communist Studies*. 2014. Vol. XXX. P. 232-233. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
78. Kuzio T. Nationalism, identity and civil society in Ukraine: Understanding the Orange Revolution. *Communist an Post-Communist Studies*. 2010. No43. P. 285-296. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
79. Potocki R., Stec A. Polska bibliografia Pomaranczowej rewolucji Częstochowa Instytut Geopolityki 2008 330s. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

80. Resolution adopted by the General Assembly on 27 March 2014 № 68/262 «Territorial integrity of Ukraine». URL: [http://www.un.org/en/ga/search/view\\_doc.asp?symbol=A/RES/68/262&referer=/english/&Lang=Еф](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/68/262&referer=/english/&Lang=Еф) (дата звернення: 01.05.2019).
81. Skocpol T. States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia and China. N.Y.: Cambridge University Press, 1979. 407 p.
82. Герасіна Л.М., Требін М.П., Сахань О.М., Воднік В.Д. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник. За заг. ред. Л.М.Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с.
83. Докаш В.І. Конфліктологія та медіація : навч. посіб. : [для викладачів, аспірантів та студентів-соціологів]. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2018. 247 с.
84. Кадлубович Т.І. Політична конфліктологія. <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=19349#section-3>.
85. Кіянка І.Б. Політична конфліктологія: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 96 с.
86. Трофименко А.В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с.
87. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 168 с.
88. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці: навч. посіб. Ужгород : Говерла, 2020. 359 с.
- Глосарій "Політична конфліктологія". URL: <https://vo.uu.edu.ua/mod/glossary/view.php?id=469280> (дата звернення: 01.08.2023).
89. Бескоровайний С.Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. Юридична наука. 2014. № 3. С. 116–126.
90. Завгородня Ю. В. Політичний конфлікт та політична криза: теоретичний аналіз. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. О. : Фенікс, 2016. Вип. 57. С. 38- 49.
91. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни та миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. К., 2019. С.193.
92. Jo, H., Dvir, R. , and Isidori, Y. “Who Is a Rebel? Typology and Rebel Groups in the Contemporary Middle East” *Middle East – Topics & Arguments*, Vol. 6, May 2016, pp. 76–86. URL: <https://meta-journal.net/article/view/4571/4994>.

93. Moore, Ch. W. The Mediation Process – Practical Strategies for Resolving Conflict. Jossey-Bass, 2014. 707 p.
94. Sowell T. A Conflict of Visions: Ideological Origins of Political Struggles. Basic Books; Revised edition, 2007. 352 p.
95. Strategy in the Contemporary World / edited by John Baylis, James J. Wirtz, Colin S. Gray. OUP Oxford, 2013. 454 p.
96. Yu. V. Zavgorodnya Conflict factors in a transit society. Democratic transit in terms of security and the development : Ukrainian and foreign experience : collective monograph / L.I.Kormych, A.I.Kormych, T.M.Krasnopolska, Yu. V. Zavgorodnya, etc.; ed. by L.I.Kormych. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2019. p.67-83.

### **Інформаційні ресурси**

1. Бібліотека КНУБА. URL : <http://library.knuba.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України ім.. В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Освітній сайт КНУБА. URL : <http://org2.knuba.edu.ua>.

Навчальне видання

## ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Методичні рекомендації  
до вивчення дисципліни для аспірантів  
спеціальності «Політологія»

Укладачі:  
ЗГУРСЬКА Валентина Леонідівна

Підписано до друку 29.08.2021 р.  
Формат 60x84/16. Папір офсетний.  
Друк офсетний. Зам. № 45-381  
Умов.-друк. арк. 1,1. Обл.-вид. арк. 1,3.  
Тираж 10 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.  
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.  
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.  
E-mail: tooums@ukr.net